

## 1. Huomionne vaikutusten arvioinnista?

Keskisuomalainen Oyj kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi hankintatietovarannosta ja siihen liittyviksi laeiksi.

Keskisuomalainen Oyj pitää kansallisen hankintatietovarannon perustamista tarpeellisena ja ajankohtaisena. Ehdotettu malli on tarkoituksenmukainen tapa toteuttaa EU:n medianvapausasetuksen edellyttämät viranomaisten ja julkisten tahojen mainontaa koskevat avoimuusvelvoitteet.

Keskitetty hankintatietovaranto, johon sisällytetään myös viranomaisten ja julkisomisteisten yhtiöiden mainos-, markkinointi- ja ilmoitustoimintaa koskevat ostotiedot, vähentää päällekkäistä raportointia ja keventää hallinnollista taakkaa. Samalla se parantaa tietojen yhdenmukaisuutta, vertailtavuutta ja saatavuutta.

Hankintatietovarantomalli tukee myös Suomen perustuslain mukaista julkisuusperiaatetta ja hallinnon avoimuutta. Keskitetty tietovaranto luo selkeät edellytykset julkiselle tarkastelulle ja tasapuolisille toimintaedellytyksille.

Hankintatietovaranto vahvistaa avoimuutta, tehostaa kilpailua ja parantaa tiedolla johtamista koko julkisen hankinnan elinkaaren osalta. Luonnos tunnistaa hyvin vaihtelevan tiedon laadun nykyjärjestelmissä, hajanaisuuden sekä puutteet jälki-ilmoituksissa ja perustellusti esittää keskitetyn hankintatietovarannon järjestämistä.

Haluamme nostaa esiin kannaltamme merkittävänä asiana eurooppalaisen medianvapausasetuksen ja sitä täydentävän kansallisen sääntelyn tuomat vaikutukset. Sääntely velvoittaa viranomaisia ja muita julkisia tahoja julkaisemaan niiden mainos- ja ilmoitustilan hankintaa koskevia tietoja. Vuorostaan mediayhtiöiden on kerättävä ja julkaistava tiedot valtion mainontaan tarkoitetuista julkisista varoista saamistaan mainos- ja ilmoitustuloista. Tämän vuoksi pidämme olennaisena kansallisen hankintatietovarannon edistämistä mahdollisimman ripeästi ja sen sisältöisenä, että näiden vaatimuksien täyttäminen helpottuisi, kun tietovarantoon kerätään eri julkisyhteisöjen hankinta- ja ostolaskutiedot. Se keventäisi hallinnollista taakkaa kaikilta, niin Liikenne- ja viestintävirastolta, muilta viranomaisilta ja julkisilta tahoilta kuin mediayhtiöiltä. Hankintatietovarantomalli turvaa sananvapautta, julkisuutta ja hallinnon avoimuutta.

2. Huomionne ehdotetusta hankintatietovarantolaista ja sen perusteluista?

Hankintatietovarannon tarkoitus koota mahdollisimman laajasti julkisen sektorin hankinta- ja ostotiedot yhdisteltävässä, vertailtavassa muodossa mahdollistaa julkisen keskustelun yhteisten julkisten varojen käytöstä, joka on kannatettava tavoite. Salassa pidettävien ja turvallisuusluokiteltujen tietojen rajaukset, sekä niiden huolellinen tarkastelu ovat jatkossakin perusteltua.

Pidämme myönteisenä, että Valtiokonttori voi antaa tarkemmat määräykset tietosisällöistä, rakenteista ja toimittamistavoista soveltuvien osin. On erinomaisen tärkeä ja kannatettava ratkaisuvaihtoehto, että varmistetaan tietovarannon tietosisällön kattavan myös viranomaisten ja julkisten tahojen mainos-, markkinointi- ja ilmoitustoiminnan ostot. Näin toimiessaan tietovaranto helpottaisi mediayhtiöiden medianvapausasetuksen myötä tulleiden pakottavien velvoitteiden täyttämisessä, kun sieltä olisi mahdollisuus tunnistaa oikeat julkiset tahot ja saada raportointiin tarvittavia tietoja.

3. Huomionne ehdotetuista muutoksista julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annettuun lakiin ja vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annettuun lakiin sekä edellä mainittujen lakien perusteluista?

Muutokset tukevat merkittävästi tiedon avointa saatavuutta. Tarjouspyynnöt ja muut hankinta-asiakirjat on saatava ilman rekisteröitymistä ja kirjautumista, joka korjaa pitkään jatkuneen läpinäkyvyysongelman. Tämä on keskeinen edellytys avoimuuden ja julkisuuden toteutumisella, sekä se mahdollistaa markkinoiden tasapuolisen seurannan.

4. Huomionne ehdotetuista muutoksista Valtiokonttorista annettuun lakiin ja niiden perusteluista?

Valtionkonttorin tehtävä ylläpitää hankintatietovarantoa ja toimia rekisterinpitäjänä on täsmällisesti säädetty. Oikeus käsitellä tehtävän edellyttämiä henkilötietoja, sekä erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluvia tietoja on rajattu välttämättömään ja tämä on tärkeä ja säilytettävä lähtökohta. Valtionkonttorille annettu oikeus saada tarjoustietoja ja niiden säätäminen salassa pidettäväksi turvaa liikesalaisuudet, mutta rajatuille viranomaisille annettu oikeus saada tehtävien toteuttamisen kannalta välttämättömät tiedot mahdollistaa asiaankuuluvan valvonnan.

## 5. Muut mahdolliset huomionne hallituksen esitysluonnoksesta?

On tärkeää kehittää läpinäkyvyyttä, mutta samalla korostamme liikesalaisuuksien turvaamisen merkitystä. Hankintatietovarannon käyttöönotossa ja ylläpidossa tulee varmistaa tietoturva ja huolellinen tietojenkäsittely koko prosessin ajan. Tietovarannon ei tulisi johtaa siihen, että kilpailevat toimijat saisivat nykyistä helpommin toisten yrityssalaisuuksia.

Siksi on olennaista, että Valtiokonttorin saamat ostolaskujen tuoterivitiedot ja tarjoustiedot säädetään salassa pidettäväksi luonnoksen mukaisesti. Tarvittaessa on tehtävä lisärajoituksia, jos liikesalaisuuksien vaarantuminen havaitaan.

Tietovarannon ei myöskään saa vaikeuttaa yritysten liiketoimintaa, heikentää kilpailua tai lisätä häiritsemistarkoituksessa tehtäviä valituksia julkisista hankinnoista. Hankintatietojen parempi saatavuus, yhdisteltävyys ja vertailtavuus on toivottavaa, jotta julkisten hankintojen tasapuolisuus vahvistuu. Tietojen avulla pitäisi pyrkiä myös estämään mahdollisuudet ohjata julkisia varoja tietyille tahoille. Rakentavan kilpailun edistäminen on kannatettava tavoite.

Lisäksi tietojen ajantasaisuuteen ja helppoon käytettävyyden on panostettava, jotta hankkeella tavoitellut hyödyt toteutuvat mahdollisimman kattavasti.